

Diplomová práce
**AUTONOMIE CÍRKVÍ A NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTÍ
V ÚSTAVNÍM SYSTÉMU ČR**
Petra Löffelmannová

Posudek vedoucího práce

Slečna Petra Löffelmannová předložila diplomovou práci na téma „*Autonomie církví a náboženských společností v ústavním systému ČR*“, která je v rozsahu 63 stran textu a je rozdělena na do tří kapitol, které jsou doplněné o úvod a závěr a cizojazyčné resumé. Za cíle své práce si autorka zvolila důkladnější vymezení autonomie náboženských společenství a obecného vztahu státu a církví. Jako metody své práce si zvolila metody analytickou, deskriptivní, selektivní a komparativní.

První kapitolu diplomantka věnuje zakotvení církví c právním řádu ČR, nicméně první část této kapitoly je věnována definicím pojmů náboženství, církve, náboženské svobody a teprve až v druhé část kapitoly se autorka věnuje právnímu zakotvení církví a náboženských společností v právním řádu ČR. V rámci této kapitoly je třeba se zaměřit na její účel, kdy je patrné, že se autorka, chce vypořádat se základními pojmy a zároveň se již věnovat vybrané problematice. Tato snaha je pak patrná v určité stručnosti vysvětlení pojmu náboženství či církev. Naopak u pojmu náboženská svoboda se autorka věnuje právní úpravě na úrovni mezinárodní tak i vnitrostátní a připojuje i pojednání o omezení náboženské svobody v jejím praktické aplikaci v rámci existující judikatury zejména ústavního soudu ČR.

Druhou kapitolu autorka je věnuje dle názvu samotnému tématu diplomové práce, tj. autonomii církví. Autorka se nejdříve věnuje vymezení pojmu autonomie a samospráva a následně pak se věnuje vymezení otázek vnitřní autonomie církví a jejich projevů a vnějších projevů autonomie. V rámci vnitřních projevů se autorka věnuje jednak problematice ustanovování vlastních duchovních na straně církví, kdy toto zařazuje do základních projevů vnitřní autonomie. Jedná se o základní právo každé církve, do kterého není stát oprávněn zasahovat a v podstatě lze konstatovat, že v současné době nečiní větších kontroverzí. Za další projev vnitřní autonomie autorka považuje právo zakládat vlastní církevní právnické osoby. V rámci popisu je možné s autorkou polemizovat, zda právo zakládat církevní právnické osoby přísluší i těm náboženským společnostem, které nejsou registrovány jako církve, ale fungují v rámci výkonu obecného společenství práva, jak uvádí na straně 28 své práce. Autorka poté stručně naznačuje, že v rámci aplikace církevního zákona došlo ke sporu, zda se církevní právnické osoby mají zakládat pouze k některým účelům, či nikoliv. Stručnost je zde trochu na škodu, jelikož spor o rozsah pravomoci církví zřizovat církevní právnické osoby je poměrně zásadním pro posouzení míry vnitřní autonomie, což autorka následně činí v třetí kapitole, proto by bylo vhodné na to zde v práci upozornit.

V další části kapitoly se autorka věnuje pojmu zvláštních oprávnění církevních právnických osob, autorka opět nejdříve popisuje obecně možnosti existence církví jako neregistrovaných a dále pak jako registrovaných subjektů, které jsou právními osobami. V další části se autorka pouští do pojednání o vlastním režimu zvláštních oprávnění, které podbarvuje i odkazy na nedávné diskuse politického charakteru. Za pozitivní lze označit to, že se autorka snaží i komparaci s okolními státy, čímž se vymaňuje z populárního pojednání o zvláštních oprávněních ve světle současné hysterie proti islámu. Následuje poté popis

jednotlivých oprávnění, která jsou v ČR realizována, některá jsou popsána na základě vlastního výzkumu autorky a některá pouze s odkazem na zákonnou úpravu.

V závěru kapitoly se autorka zabývá možností ochrany vnitřní autonomie u těch náboženských společností, které existují ve formě spolků. Úvaha, kterou autorka zde naznačuje, by si zasloužila hlubšího rozpracování, jelikož je zřejmé, že v ČR existují takové náboženské společnosti, které nejsou registrovány, ale existují v právním rámci spolku.

Poslední kapitola je nazvána konfliktní body, což je souhrnný název pro ty jednotlivé případy, kdy se byla v rámci české právní praxe definována a interpretována autonomie církví a náboženských společností. První případová studie se týká sporu o ústavnost samotného zákona o církvích, kdy autorka obšírně popisuje proces projednání návrhu na zrušení zákona, jakož i jeho výsledek. Volba tohoto případu je v hodná zejména k vymezení důvodu existence církevních právnických osob. Autorka sice v rámci své práce popisuje stávající stav a vychází z nálezů Ústavního soudu, případně podání účastníků a vynechává své hodnocení, nicméně zde v tomto případě, to nepovažuji za zásadní chybu.

Dalším autorkou vybraným problémovým případem je obecně známý a pro posuzování autonomie církví zásadní případ služebního poměru duchovního, který autorka porovnává s nálezem v obdobném věci slovenského ústavního soudu. Jedná se o poměrně zásadní nález, dle kterého je následně posuzována právně hranice mezi vnitřní a vnější autonomií církví. I zde autorka analyzuje zejména na základě nálezů Ústavního soudu a i zde jde místo o popis stavu.

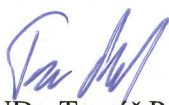
Z hlediska samotných mezí církevní autonomie jsou daleko zajímavější případy sporu o označení mešní víno a spory v rámci registrované církve, kterou v práci představuje popis sporu v rámci Židovské obce v Praze, kdy zejména druhý případ v plné síle ukázal důležitost nálezů ve věci služebních poměrů.

Práce vykazuje v systému THESES 0% shodu. Předložená diplomová práce je prací srozumitelnou a jasnou, která je zpracována kultivovaným jazykem. Z hlediska vyčerpání tématu je nutno pozitivně ohodnotit snahu o ucelený obraz dané problematiky, i když se autorka zaměřila jenom na některé atributy náboženské samosprávy.

Předložená diplomová práce je zpracována z širokého spektra pramenů, zejména českých, autorka sice uspokojivě cituje (až drobné absence), ale její práce s citační normou je chaotická a neucelená. Autorka neužívá jeden způsob citací, ale kombinuje je, což snižuje jinak dobrý dojem z práce. Předložená diplomová práce Petry Löffelmannové splňuje požadavky kladené na vědeckou práci, a proto ji **doporučuji k obhajobě**. V případě úspěšné obhajoby práce navrhuji, aby tato byla ohodnocena stupněm **výborně**.

K obhajobě navrhuji diplomantce, aby se blíže a hlouběji zamyslela nad naznačenou úvahou o možnosti existence církví jako spolků a jejich rozsahu autonomie.

V Praze dne 1. května 2016

JUDr. Tomáš Pezl